

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. Negyed évre 1 ft 50 kr.

Éves száma 48: 12 kötet.

Előfizetési úszpán a kiadóhivatalban lehet B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére a a Nyil-térre vonatkozó minden költelmények a szerkesztőségbe küldendők.

Hirdetések

Aranybírás szerint számítanak. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltenek.

Bélyeg minden egyes bejelentésnél külön 30 kr.

Nyil-tér peit ára: 20 kr.

Nógrádvármegye közgyűlése.

A vármegye úgyszemint költségvetési II-ik rendes közgyűlést szeptember hó 4-én tartá meg gr. Degenfeld Lajos főispán elnöke alatt s meg lehetős érdeklődés mellett, amennyiben közel 100 bizottsági tag jelent meg a renovált vármegyeház nagytérében.

A közgyűlés tárgysorozatából egy kegyelet és egy fontos tárgy emelkedett ki.

Kegyeletes tárgy volt gróf Andrassy Gyula arczképének leleplezése. Tihanyi főjegyzőnk fenkölt szellemű remek beszéddel méltatta a nagy államférfiu emléket. A bevezetés buzditó szózatoként hatotta meg kebleinket arra, hogy nagyjaink emléket tiszteljen és kegyeletben őrizzük meg; azután következett gr. Andrassy Gyula hű életrajza és a költőileg színezett zárzó. Gr. Andrassy Gyula, akit már gr. Szécsényi a jó providenciális emberének tartott, s aki Deák Ferencz kiegyezési munkájának genialis végrehajtója volt, — immár ott van nagyjaink pantheonjában, hogy vármegyénk fiaí reá tekintvén, intő példát nyerjenek arra, miékkell a hazát a legválságosabb időkben szolgálni s annak javára élni. Az arczképet Vágó Pál festőművésznök esetje tette vászonra, s ha nemis olyan, mint Roskovic Ignác művészi ihlettel festett Madách-a, mindazáltal díszes kivitele s dekoratív részei elég kedvező benyomást gyakorolnak a szemlélőre. Gr. Andrassy családtagjai fájdalomérzéssel jelentették ki a törvényhatósághoz írt levelökben, hogy a leleplezési ünnepélyen akadályoztatásuk miatt részt nem vehetnek. A festőnek, aki ecsettel — és Tihanyi főjegyzőnek, aki tollal örökít meg nálunk is Andrassy emlékezetét, jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a vármegye. Tihanyi remek emlékbeszédét egész terjedelmében veszik olvasóink.

Fontos tárgy volt alispánunk jelentése Ő császári és apostoli királyunk látogatásáról. Az alispán egész részletességgel mondta el Ő Felsége tiszteltetésére tett eddigi összes intézkedéseket, a királyi lakul szolgáló vármegyeház renoválásait, az utak rendbehozását, Ő Felsége uti programját s fogadtatását, melyekről a kiadott a lapunk mult számában is közölt „tájékoztató” adhat részletes felvilágosításokat.

A közgyűlés örömmel vette tudomásul a gondos intézkedéseket, melyek vármegyénk jóhírnévének és méltóságának megfelelően tettek meg.

A közgyűlés lefolyásáról egyébként a következőket hoztuk:

A főispán a közgyűlést megnyitván, hitelesítőül felkéri Fáy Árpád, Fajnor Sándor és Pajor István megbízottsági tagokat, egyszersmind bejelenti, hogy a számonkérőreket a vármegye központi és járási tisztikarával, valamint Losoncz r. t. város tisztikarával az előző napon megtartván, teljes megelégedésre szolgáló eredményt konstalt.

Ezután következett gr. Andrassy Gyula arczképének leleplezése, majd az alispán jelentése Ő felsége fogadtatásáról, melyekről fentebb írtunk, a csak azt jegyezzük meg meg, hogy az alispán Ő felsége ittélének emlékeztetése a vármegyeház emeleti előcsarnoka egyik Makart-szerű középtablakának üvegtáblájára lefestette Ő felsége arczképét.

A közgyűlésnek még egy kegyeleti tárgya volt. Ugyanis kegyelettel emlékezett meg Vilmos főherczeg elhunytáról, a részvételt a kabinet-iroda útján juttatja a trón számológáshoz.

A jelentések tudomásul vétele után következtek az állandó választmány által előző napon elkészített tárgyak. Ezek:

A vármegye 1895. évi költségvetése 84.978 ft. szükséglettel, melyhez az állam 78.700 ft-tal járul. A költségvetés felterjesztetik a belügyminiszterhez jóváhagyás végett.

A székház átalakítási költségeit jóváhagyta a Belügyminiszter azzal, hogy a közmunka felségéből megtakarított s a költségekre szánt 28 ezer ft-t a megyeházi építési alaphól térítessék meg s a felleendő 20 ezer ft-ot kölcsön évi törlesztéssel apasztassák. Minthogy azonban a megyeház építési alap ellátásért csak 64 ft-ot tesz ki és semmi kilitás sincs arra, hogy innen az utalaphól felvett 28 ezer ft visszatérítessék; ennélfogva a vármegye felir a belügyminiszterhez, hogy tekintettel az

általa már előzőleg elfogadott megállapodásokra, felsőbb intézkedést változtassa meg.

Örvendetes tudomásul vette a vármegye, hogy a keresk. miniszter a Lókos-völgyi vasut előmunkálati engedélyt megadta.

A vármegyei tisztviselők nyugdíjszabályzatát a belügyminiszter jóváhagyta azzal, hogy az előléptetési díj 20%-től helyett 30%-től leend.

Gr. Bethlen Andrá volt földmívelésügyi miniszter bucsúiratát a vármegye bucsúirattal, s báró Eötvös Loránd vallás- és közoktatásügyi miniszter, valamint gr. Festetics Andor földmívelésügyi miniszter leirataira arról, hogy az illető minisztériumok vezetését átvették, üdvözlő irattal felir a vármegye.

Egyes vármegyék körleveleit, az egységes választási törvény behozataláról, Sz. István király szobráról, a főrendiház újja szervezéséről, a marbasórló, tudomásul vette a vármegye az okból, mert már ezekben az ügyekben Nógrád előbb intézkedett, csakis Szabolcs vármegye praktikus felhívását fogadta el pártolándóul, s felir szintén a belügyminiszterhez, hogy a felülvizsgálatlan grógszerek hirdetéseit gátolja meg.

A belügyminisztérium jóváhagyta a millenaris alkotások tárgyában hozott eléggé ismeretes közgyűlési határozatokat. Most következik a kölcsön és pótdó!

Tisztai alágyszól az egyedöli pályázó dr. Kossaczky Arnold, budapesti ügyvéd megválasztott.

A vallás- és közokt. miniszter felhívást intézett a vármegyéhez, hogy a vármegye területén a multban lejátszott történelmi eseményeket az 1890-dik évi millenaris kiállításra örökítse meg. A leirat kiadott az alispánnak, hogy eziránt Nagy Iván kitűnő tudósunkkal érintkezve, a javaslatokat a novemberi közgyűlés elé terjeszse. Ugy az erre, valamint a Kracsman által a megyeház előcsarnokának ablakába festett Felség-arczképre szükséges költségek a Millenniumra B-Gyarmaton tervezett emlékszóbor 5000 ft-nyi előirányzati összegből fogak fedettetni.

Hontrvármegye értesítést arról, hogy Ruday Béla főispánját septe. 6-án iktatja be, egyszerűen tudomásul vette a közgyűlés.

A városi és községi ügyekből kiemelhetjük, hogy a vármegye Losoncz városának megengedte, miszerint belpiaciért kaszinó-épületet rendbehozassa s mellette monumentális színházat építhessen, jóváhagyta az ezekre szükséges 50 és alatt telőrestandó 55.500 ft-ot kölcsönt s a Korács Károly építész által készített terv és költségvetést. — Jóváhagyta a vármegye B-Gyarmat egyenmely tisztviselőjének fizetés-emelését, utasítván a városi képviselőtestületet, hogy 450 ft-ra rugó fizetés-emelésre vonatkozólag pótköltséget terjeszsen az alispán elé, a ki annak zárlatolására felhatalmaztatott. Bercel és Hugar községek ingatlanvételei ügylei jóváhagytak s a mátraverebélyi iskolára a kényszerhelyzetnél fogva egyelőre 1000 ft-t előlegeztetik a segedelmi alaphól, az iskolagyerre vonatkozó érdemi határozat a befizetett vizsgálatok után fog meghozatni. A varsányiak által az aszó-d-gyarmat-szécsény-losoncz vasutára nagyobb számú részvény jgyeztetett alá, ez az összeg a közgyűlési jegyzőkönyvben 8900 ft-ian, a körtvényen azonban csak 4800 ft-ian van kitűntve. A vitás összeg tárgyában a 4800 ft-nyi kötelezőn alapuló átlírás fentartása mellett újabb községeképírlőtestületi tárgyalást rendelt el a vármegye.

Minthogy a b-gyarmati önk. tüzoltótestület fontos rendészeti és tűzbiztonsági teendőket fog teljesíteni a királyi látogatás alkalmával, — azért a vármegye az egyetnek 100 ft segélyt szavazott meg.

A közgyűlés d.-e. 11 óra után az elnök főispán lelkes megjelenésével véget ért. Közgyűlés után a megyebizottsági tagok megtekintették az újítás alatt álló megyeházi belviségeket, a pompás előcsarnokot, főispáni, alispáni termeket, hivatalos szobákat, folyosókat, a vízvezetékét és fürdőt. A szemle mindenkire jó hatást gyakorolt s bizonyos büszkeség fogta el mindenkinek kebelét, aki látta az újításokat és aki gyönyörködött az alkotásokban, melyek a „Közgyűlés” oly rövid idő alatt elkészültek.

A vármegyei közig. bizottsági ülés f. é. szeptember hó 3-án gróf Degenfeld Lajos főispán úr elnöke alatt folyt le.

Az alispáni jelentésből különösen kiemelendő, hogy azon munkálatok, melyek ez idei hadgyakorlatok alkalmával, részben a vármegyei székház átalakítása körül, ugy a köztainokok végrehajtandók voltak, a kellő időben rendeltetési céljaiknak átalándók lesznek. Hírad községekben a ragadós tüdőfőb 3 esetben fordult elő. Az idei főszoroztól elmaradt állításkötelesek nyomozását a járási főszolgabírák szigorúan eszközték; az eddig beérkezett jelentések szerint az elért eredmény kielégítőnek mondható. A személy- és vagyonbiztonság e lefolyt időszak alatt kielégítő volt.

Folyó évi adólefizetés a mult évi befizetéssel szemben több 22.141 ft 60 krral.

Kir. építészeti előadó jelenti, hogy a vármegye területén lévő állami és kiépített közutak az elmúlt hóban jó állapotban voltak, azokon a rendes közlekedés sehol fenakadást nem szenvedett. Az állami utak fentartásában szükséges kavicsszállítás az elmúlt hóban még mindig csekély eredménnyel haladt előre. A ténynek természetes magyarázatul és elfogadható indokul szolgál a mezőgazdasági munkáknak e hó folyamán szokásos sürgős és tömeges volta, mely egész vidékek munkaserejét teljesen lekötö. Mind a mellett bizton várható, hogy a szállítások a szerződés határidőig készen lesznek. A folyó évben megtartandó hadgyakorlatokra a vármegye területén, lévő állami közutakon aprók munkák teljesítésére a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium által elírben engedélyezett 5000 ft már biztosított.

Vármegyénk tanúgye, mint a közig. bizottságnak f. hó 3-án tartott ülésében ismét meggyőződhetünk, a kir. tanfelügyelő kezében örvendtesen halad.

Ezek előrebocsátása után lássuk magvas jelentéséből az ödrös reformokat, melyek a közig. bizottság hozzájárulásával immár jogerővel bírnak.

A városok, illetőleg nagyobb községek iskoláiba való beiratások meggyezerte javában folynak. A szizráki és nógrádi járásek területéről az 1894. évi tankötelesek összeírása még be nem érkezén, a kir. tanfelügyelő a teelőség terhe alól felmentett s a további eljárás megindítása iránt az alispán bivatott fel.

Szomorúan tapasztalt tény az is, hogy a vármegyei tanítótestület tagjaitól — noha e testület első sorban is a tanítók tovább képzését czélozza, — a legtöbb község, a köz- és körgyűlések alkalmából a tanítóktól a törvényes napi- és fuvanját megvonta. Ezen állapot tovább tőrhét nem lévén, a községeknek szigorúan meg-hagytatt, hogy a fentebb említett gyűlésekre menő tanítóknak a napi- és fuvanját szolgáltatassák ki.

A vármegyében eddig legelhanyagoltabb a tanítási ág. — a gazdaság és kertészet emelése sem került ki a kir. tanfelügyelő figyelméből, kiemelvén, hogy e téren a taendők tovább halasztani önnagunk elleni legnagyobb bün. A közig. bizottság itt is a legrigoribb birság terhe alatt harja meg, hogy a faiskolák vármegyezterte keritessenek be s minden tavasszal az elő-munkálatokat magok a községek eszközöljek, a tanítók pedig a területeket, egyébre szintén birság terhe alatt, mint a gazdászlat és kertészet gyakorlati tanításának bemutatására nem használhatják.

A székváros tanúgye sem a legrozzsább, azért a kir. tanfelügyelő még 9 tanító alkalmazása és 9 új tanterem felállítását iránt tett előterjesztést, a r. kath. iskolásek pedig iskolájának 2, az állampártis által fizetendő taneulról való szaporitása iránt kérvényezvén, folyamodánya pártolólág terjesztett fel.

A székváros azon iskolái, melyekben még e tanév folyamán az V. és VI. osztály felállításra nem leend, a zugiskolák elbírálása alá esnek.

Elintézet nyert még számtalan, többnyire a tanítók fizetésének az állam által való kiegesztésére czélzó kérvény.

Az ős, mely a polgári iskola egyik tanástermében tartott meg, a deli órákban osztott fel.

Andrassy Gyula

I.

(arczképének leleplezésekor B-Gyarmaton, 1894. septe. hó 4-én.)

Végzeted a vesztőhelyről oda vissza hazádnak, S megmutatid mint kell védni, szeretni a hont.

II.

A lovasszobor Budapestén.

Andrassyt a Nemzet, hogy birja örökké,
Paripáján alve szoborba öntet; —
Ki oly pompás „Utat” hagyott a hazára,
Mélto a legnemes vőrá paripára.

PAJOR ISTVÁN

Gr. Andrassy Gyula arczképének leleplezésekor, Tihanyi Ferencz vármegyey főjegyző által tartott emlékbeszéd.

Tisztelt Törvényhatósági Bizottság!

A világrend örök törvényei szerint idők jártával nemzetek nőnek és szaporodnak össze, némelyik egészen el is tűnik a föld színéről s helyettük mások keletkeznek; új társadalom lép a leletlenk nyomába más gondolkozással, más vágyakkal, más törekvésekkel. Csak a nagy emberek emléke marad meg érintetlenül. Ahhoz

nem mernek romboló kézzel nyúlni a századok sem, melyeknek nehéz lépései alatt minden romba dől. Az igazságosság daczol az idővel, sőt névcsinál, a mint az utonemzedékek által, törben törnek. A nemzetek pedig az által, hogy királyi érdemeket szerzett nagyjuk emléket megörökítik, a hála és kegyelet adóját rojlik le s midőn a nagyság előtt meghajolnak, önmagukat tisztelik meg.

1890. évi február hó 18-án, midőn gr. Andrássy Gyula halálának híre a magyar bánban keresztül nyílt, és a nemzet meghajította a grászlógógót koporsója felett; a törvényhozás kimondta, hogy az akkoron élt legnagyobb magyar államférfinak Budapest fővárosban, a nevét viselő sugárúton, I. József szobrot emel. A törvényhatóságok nagy részében pedig abból az alkalomból, a midőn részük a közgyűlésből kivették, az az óhajítás jutott kifejezésre, hogy szívesen körükben ők is emléket létesítenek az elhunytak azért, hogy azokban a termekben, a hol a hazaszeretet és a királyi iránti büszségi daczadó keblel intének kötevényeket, az utódok, kik Andrássy nagy nevét majdan a történet lapjaiból fogják ismerni, lássák hű képmását is, maradó jelöl annak szíves kegyeletnek, melylyel a kortársak iránt viselkedtek. Így Nográd vármegye közönsége is 1890. évi május havában tartott közgyűlésében határozatilag mondta ki, hogy gróf Andrássy Gyula, Magyarország második miniszterelnökének életnagyságú arcképét lefesteti s azt a haza nagy férfiai arcképeinek sorába, székháza dísztermébe helyezi el.

Az arckép immár elkészült, előttünk áll; és midőn azt leleplezve Andrássy Gyula gróf emléketét ünnepelejk meg; annak, akit a megistelt feladat a megemlékezésnek szavakat adni, nem árthat, ha még oly gyenge is a hang, mely a törvényhatósági bizottság hála és kegyeletének tolmácsa, midőn arra oly erős és élénk visszhangot ad ezen díszes közönség érülete.

Csik-szentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Gyula 1823. évi március hó 8-án Oláhpatokon Gömör vármegyében született az Andrássy-családnak idősebb ágából, gr. Andrássy Károlynak és apja Etelka grófnővel kötött házasságából. Középsikolai tanulmányait Satoralja-Ujhelyen és Tatán, az egyetemét Pesten végeztén, bejárta Német-, Francia-, Spanyolországot és Angliát. Hazatérve, élénken foglalkozott a közügyekkel s noha még nagyon fiatal volt, elméje érettségénél fogva csakhamar az első sorba állott. Mint 23 éves fiatal ember 1846. tavaszán cikket írt a Pesti Hírlapba, a melyben a főispáni helyetteseknek rendszerét rosszalotta, a conservatívok ellen állást foglalt s támadásnak ellen megvédelmezte Deák Ferencnek a sérelmek kérdéseben Zala vármegye közgyűlésén inditványozott feliratát. A cikket feltüntették a s dolgozatának fonta magára Andrássy Deák Ferenc figyelmét s ahhoz fűződnek első szílei a korták támadt benső viszonyának, a mely később korcsalkotóvá vált Magyarországra és a Monarchiára nézve. Gróf Széchenyi István Andrássy Gyulát nagyon megcsodálta, a mint arról hátrahagyott naplóját megkapó tanúságot tesznek. A jövő emberét látta benne, rátermettnek, hogy azt a nagy munkát, a melybe ő belefogott, szerencsés befejezésre juttassa. A Tiszta szabályozására megalkult első tervszáma, már 1845. december 1-én Széchenyi István ajánlatára először választotta Andrássy; s a legnagyobb magyar ekkor igtatta a társulati közgyűlés jegyzőkönyvébe az emlékezésnek szavakat:

"Benedek elnöknek köz egyetértéssel elválasztott Gróf Andrássy Gyula, kiben a társulat eddig is boldog emléke őseinek méltó utódját s hazánkban ragyogó fényre fel emelt csillagát volt szerencsés megismerni."

Az 1847-48-iki országgyűlésen mint Zemplén vármegye egyik követé részt vett Andrássy s a vezetés országgyűlési eseményeiről, 1848. május 9-én kelt követi jelentéséből idéztem a következőket, a melyek világosan feltüntetik a monarchia későbbi külügyminiszterének irányát.

"Mi hajdan védfala a kereszténységnek, legközelebbi szomszédai vagyunk az északi óriásoknak, tán azon rendeltetésűek, hogy valamint hajdan a Kelet hatalma hazánk határai között megtörtött, úgy megtörjék jövőben az Észak hatalma is. Ha a végzet határozata reánk nézve ez, fogadjuk az isteni gondviselésben vetett megnyugvásul nemcsak azért, mert nagyzerű, hanem azért is, mert Európa civilizált népeinek rokonérzetére ama nagy harcban, mely talán reánk várakozik, szímet tarthatunk. Amde emlékeztünk meg arról is, hogy győzőnk csak akkor lehet, hogy áldoztatni emi csak akkor nem fogunk. Ha nem elszigetelve állunk a viadalban. Magyarország s legközelebbi események által Európa civilizált és szabad népei között fontos helyet foglalt el. Hogy ezen helyet kellően betöltsa, egyelőrtre van szükség és egyedségre, mely által támogatassuk. E rokonszenvet felgerjesztő a szabadság érte; tapláni és megerősíteni az érdekegyeségre, legközelebb azon népekkel, melyekkel a pragmática sanctio által a história és törvény önzetkötött; távolabb pedig, nemzetiségünk és önállásunk érdekében tartás mellett azon népfajjal, mely a civilizációnak bölcsjeje s mely a lőporban és könyvtárában a szellem legbatalmasabb fegyvereit számítja találmanyai közé."

Az első felolvasó miniszterium Andrássy Zemplén vármegye főispánjává nevezte ki. Időközben kitört a polgárháború s Andrássy a horvátok és szerbek szervezett felkelésének hírére fegyvert ragadt. Július havában a nemzetiségű örmagyok, szeptemberben Móra tábornok segédletével kinevezetvén, részt vett Jellasics vezetésével végződött pákozdi csatában; s ott tanúsított vitézségéről azok között a tisztek között, a kiket a fővezér különbe kitüntetésre méltóknak tartott, s kiknek az országgyűlés képviselőháza október 1-én tartott ülésében a haza nevében bírált mondott, ott találni Andrássy nevét is. Róert vett a schwachatti, hatvani, tápióbicskei és isaszegi győztes csatákban s mindenkor tanúsított állásmagya nagy bátorságának.

Katonai pályája itt megszakadt, mert Batthyány Kázmér gróf külügyminiszter az akkor már ezredes Andrássy 1849. június havában Konstantinápolyba küldötte, hol csakhamar alkalma nyílt diplomatiai ügyességeinek kifejtésére. Elérte, hogy a határon átlépő magyar harcosokat a törökök többé nem fegyverezték le; s az ő érdeme volt az, hogy a porta visszaválasztotta Ausztriának a magyar menekülteket kiszolgáltatása iránt támasztott követelést. Konstantinápolyból a forradalom leveretése után Londonba ment, hol két évig időzött, onnan Párisba tette át lakását. Időközben 1851. szept. 21-én a pesti hadtörvényezék Andrássy 35 társával mint felségserőt, in contumaciam, halálra ítélte.

Számtalanszerűen élesen megfigyelte a dolgokat és becses tapasztalatokat gyűjtött a jövőre számára; és mind erősebbé vált benne a meggyőződés, hogy Magyarország úde nem várható, a dynastia ellen viradó harcotól, akár saját erejével, akár idegen segítséggel küzdje azt a nemzet; hanem az ország és uralkodónak becsületes kiküldetését.

Még Párisban kelt egybe Kendefy Katalin grófnővel, s a női erények minden magasos tulajdonával ékeskedő s felekelt szellemű hölgygel s bárom kedves gyermekkel megáldott példás családi körben találta zavartalan boldogságát élete végeig.

A száműzetésből 1858-ban tért vissza szeretett hazájába s itt kezdődik tulajdonképen politikai és államférfiai működése, melyet monarchiánk újabb történetében példa nélkül való sikerek koronáztak.

Az ország hadjárat után, akitől lett a magyar kérdés. Belsőben mindinkább tért foglalt a magyar nemzettel való kibékülés elődarában volta; de visszatartak mégis az alkotmány és különösen az 1848-iki törvények visszaállításától s úgy vélekedtek, hogy Magyarország helyenygznik abba, ha alkatrezre lesz az alkotmányossá válándó öszmonarchiának.

Az alkotmányt folytatott békés közelmunkában, valamint a politikai alakulásokban Deák Ferenc mellett Andrássyknak volt legnagyobb része. Egész határozottsággal szembe szállt az emigrationalis politikával; ő ki akart bekülni a fejedelmekkel alkotmányos alapokon, a mint ezeket a pragmatika sanctio megszabta és az 1848. évi törvényhozás fejlesztette, anélkül azonban, hogy a monarchia hatalmi állásának feltételeit szem elől tévesztette volna. — Ebben a szemellenben fázadott az 1861-iki országgyűlésen, mely azonban néhány hónappal egybeegült után felszaltatván, Magyarországon katonai provisorium lépett életbe. — 1865. április 16-án jelent meg Deák Ferencnek emlékeztetés buváti cikke, a melynek szellemi előkészületeiben Andrássyknak szintén része volt. A cikket közvetlen következtése az volt, hogy Schmerling megbukott! s öszehívhatók a magyar országgyűlés. A képviselőház Andrássy elnöknek s a választási bizottság elnökének választotta meg. Az országgyűlés feladata volt, hogy a kiegyezési eszméket konkrét alakba foglalja. Andrássy úgy látta, hogy az 1848-iki törvényeknek békés úton való visszaállítását mindaddig nem lehet reményelni, a míg gyakorlatilag nem sikerül megoldani azt a nehéz kérdést, hogy a közös ügyeket, a melyeknek létezését az 1848-iki törvények is elismerték, a két állam törvényhozása alkotmányosan mikép tárgyalja. — A kiegyezési javaslat kidolgozására 1866. március 3-án kiküldött 67-es bizottságban és az ő által választott albizottságban, a melyeknek Andrássy volt az elnök, Deák Ferenc mellett neki jutott a vezető szerep. Az albizottság elkészítette javaslatát, de a kitöltött porosz-óstrák háború miatt az országgyűlés június 26-án elnapoltatta. A béke megkötése után újra megindultak a kiegyezési alkudozások, a magyar kérdés megoldása égető szükségé vált, s itt jellemző, hogy sem Deák Ferenc, sem Andrássy nem szakmányolták ki a helyzetet, a melyet a szerencsétlen hadjárat teremtett, hanem Königrázt után is csak annyit követeltek, mint Königrázt előtt. — A 16-3-as albizottság javaslatát Bécsben a kiegyezés alapjául végre elfogadták s Andrássy 1867. február 17-én miniszterelnökként a Felsőház által kinevezetvén, a második felelős magyar miniszterium megalakítását bizatott meg. — E történeti nevezetességű napon Deák Ferenc pártja jelenlétében, a kiegyezés létrehozásában kifejtett burgalmért és a párt óhajításának sikeres tolmácsolásáért köszönetet mondott Andrássyknak, kit igazán az isteni kegyelemről nekünk adott providenciális emberségek" mondott.

A helyzet, melyben Andrássy a kormányt átvette, rendkívül nehéz volt; alkotni kellett az egész vonalon. De rövid idő alatt sikerült az államot szervezni. Az ő szerencsés keze alatt a közös intézmények sikerrel állották ki az első próbát. A közös hadsereg az általános vállalkozhatóság alapján szerveztetett s a magyar honvédség teljesen nemzeti alapon visszaillesztetett. Széchenyi programját felelevenítve, Andrássy megalkotta az egyesült fővárost és szilárd alapját vetette meg Budapest jövőre nagyságának.

Nagy fontosságú az európai általános politika és a monarchia sorsának szempontjából, hogy Andrássy Magyarországnak törvényes befolyását a külügyek terén, nevezetesen Beust gróf 1870-iki kalandos tereivel szemben és az Oroszország által felvett Pontuss kérdésben mily hathatósan juttatta érvényre. Beust gróf állása olykép tarthatatlanná válván, Andrássy 1871. november 13-án a külügyek közös miniszterévé nevezetett ki. — Ezen állás elfoglalásakor is rendkívül nehéz helyzetet állott szemben. A monarchia teljesen el volt szigetelve; részben gyanakvó, részben ellenséges hatalmaktól körülvéve. Andrássyban meg volt azonban a bátorság, hogy ne csak né kételkedjek Ausztria-Magyarország létének jogosultságában, hanem hárak szelb jövőjében is. A legelső pillanattól tisztában volt magával arra nézve, hogy nem az elvesztett állás visszahódításán kell igyekezni, hanem hogy a keleti hatalmaságok, természetesen válypontja a kelet felé fordulnia. Határozott keleti politikát indított meg s nélkül, hogy Oroszországgal, mely-

nek pedig sikeres versenytársaként lépett fel a keleten, összerútkozott volna. Nyílt védnökeként lépett fel a Balkán keresztény népei felszabadításának; de feltartóztatni igyekezett Törökország felbomlását is, oly reformokat ajánlván neki, a melyek alkalmatosak voltak arra, hogy a Balkán népeket az orosz befolyás hatalmi körétől elvonják.

Második nagy eszméje, a melyhez politikai élete minden szakában rendíthetetlenül ragaszkodott, a Németországú köteendő szövetség volt. "A világos és őszinte béke politika," melyet a külügyek átrételek első körjegyében hangzatosított, mindinkább tért hódított s a birodalom mindinkább kilépett elsőjételet állásából. A három császár 1872-ben létrejött entente-jának az volt ugyan a színe, hogy javára valik Oroszország keleti terveinek, tulajdonképeni célja azonban — az Oroszország és Németország közötti hagyományos beus viszony felhasználása után — a Németországhoz való közeledés volt. — 1876-ban sikerült rávenni Ferencz József Ő Felségét, a kinek hősiességet kötelességei tejesítésében Andrássyknál jobban senki fel nem ismerte, hogy Velenczében meglátogassa Viktor Emakuel. Ez az út vetette meg alapját annak, hogy a német-óstrák-magyar szövetség később Olaszországra is kiterjesztetett.

Az orosz-török háború alatt Ausztria-Magyarország megtartotta semlegességét és Andrássy egész politikáját arra irányozta, hogy az annak bevégezése után Törökországra erőszakolt san-stefanoi béke feltételei következtében kikerülhetlennek látszó keleti háború, ne reánk szakadjon, de hogy monarchiánknak keleti érdekeit politikai úton juttassa érvényre; a mi a Berlinben tartott congressuson fényesen sikerült is.

Bosznia elfoglalása egy Bécsben, mint Magyarországon nagy nyugtalanságot keltett és Andrássyknak kemény parlamenti harcokat kellett vívni, a melyekből győzelmesen kelt ki ugyan, de azaz az elhatározással, hogy ily közdelmeket magát többé ki nem teszi, 1879-ben benyújtotta lemondását s fejedelmének ellenzése dacára tántoríthatatlanul ragaszkodott hozzá. De mint már lemondott miniszter hagyotta meg végre tettei legjelentsőbbjét: az óstrák-magyar-német szövetséget.

Nemzetének halála és szerelától környezve, királyja teljes bizalmának birtokában volt meg fényesen tündöklő politikai pályájától, melynek legnagyobb momentum az volt, midőn a szabadságharc hőse, az elítélt, a száműzött, visszatérve honába és főtényezőként közreműködve a közjógi kiegyezés nagy munkájában, 1867. évi június 8-án feltette Szent-István koronáját, a hű magyar népével kibékült király felkent fejére.

Mint magánember és a főrendiház tagja ezután is élénk részt vett a közügyekben. Visszalépésével semmit sem veszített jelentőségéből; megmaradt az ország és a király tanácsadójának a válságos pillanatokban ő mutatta meg az irányt, a melyet követni kellett.

Andrássy Gyula gróf magyar volt, szívének minden dobbanásának, mindenkor fel kellett találni egyéniségében a magyar nemzeti jellegnek, nemzeti érületnek és alkotmányos gondolkodásnak erős alapját; hasonló volt az ő magyar főlgyhoz, mely lombozatával a légkör legmagasabb rétegeivel érintkezik, de éltető gyökerei mélyen nyugosznak a haza szent földében. — A magyar társadalmat nem külföldi mintára akarta átalakítani, hanem mint nagymestere Széchenyi István a magyar társadalmat akarta oda fejleszteni, h-gy minden művelt ország társadalmával méltókép versenyezhesen. Magáért tette s a magyar társadalom nagygyá fejlesztésére mindig követte Széchenyi nagy vezéreszméjét:

"Ne keressetek határaitokon kívül Magyarországnak javát és híret; magatokban hernek a valódi aranybányák munkálatlanul és sokaktól ismeretlenül.

Ne keressetek mentőket sehol egybűtt, mint saját erőnyeteikben s lelki felőbbeségeikben; mert nemzetek nem erős s felőbbesége anyiban van, a mennyiben lehet legtöbb egyes tagja betölti saját helyét férfian és szeplőlenül."

Azon volt, hogy a társadalmi rétegek összeolvadásnak, hogy a művelt, nemesen érv és gondolkodó egyének a társadalmi élet fényes mezejé nyírt álljon, nemes lerel gyönyört erős főt és meleg szívet követelel mindazoktól, kiknek a társadalom jogokat juttatva kötelességeket is rakott vállakra.

Annak a kornak szülőte volt, akkor kezdte meg politikai pályáját, mikor még az eszmény valódi tűze égott a lelkekben; a mikor a szabadság, a jogegyenlőség és a nemzeti haladás hírei mind egyesűltek a vallott elvek szolgálatában és nem ismertek más versenyt anuál, hogy ki járhat elől a hazafias kötelességek teljesítésében. Mi is lett volna az európai művelt népek családijában megkénált nemzetekből, ha egy nemzetalkotó transzformáció őszöne nem uralkodik a szíveken és elmékben s ha nincsenek azok a végzet által megmentésünkre rendelt férfiak: egy Széchenyi, egy Deák, egy Andrássy, kik bátrak voltak fölfele is lefele is ha kellett és kik a legistább eszményektől lelkesűlve a nemzet szellemi és anyagi jólétét és méltóságot, illetett kebellet dolgoztak, alkottak, áldoztak, távol minden önző céltól pusztán azért, hogy boldoguljon a haza.

Andrássy eszméiből, aczélszálard jelleméből bölcsességet és lelket moritott az öreg és ifjú, az egyszerű és magas állásu honpolgár; de különösen a magyar államférfi, kit nem hű dicvágy, hanem igaz hitatás és őnfeloldozó terékénység vezérel a nemzet sorsának intézésére.

Ezt a férfút ragadta ki közülünk a kéréllhetlen végzet. Ravatala fölött a Király minden érzett részére, véltágyalunk, Királyasszonyunk koszoruja a nép egyszerű cypus koszorúival találkozott. A harmónia megható képe tárult fel a gyászban az érzelmek ősthangjának megnyilatkozásául által.

A nemzet Andrássyval szegényebb lett. Lesz-e, ki az őrt, mely ez őriási vesztésű áldat keletkezett, valaha betölti?

A nagy lélek porhüvelyé ott nyugszik a terebei

mausoleumban, melyet drága földi maradványainak azok szeretete és kegyelme emelt, a kiket oly gyengéden, oly bárgúlanul szeretett.

Ó már nincs többé, de alkotásai, szelleme s az eszmék, melyeket ő képviselt, élnek és élni fognak. Mert a nagy költővel szólván:

Nem halt meg az, ki milliókra költi
Dús élete kincseit árnyak napja melé,
Hümmel lefektén, ami benne földi
Fegy. életét ezennél főnömül,
Mely fenmarad s nőttön nő tiszta fénye
A mint időben, térben távozik.

Királylátogatás.

I. Az udvar.

Előttünk fekszik Ó csász. és apost. királyi Felségének a folyó évi őszi hadgyakorlatok alkalmából szeptember 10-től 22-ig való utazásaira vonatkozó hivatalos programja.

Ebből látjuk, hogy magas kora dacára mily fárasztó utazásnak kész magát jó királynak, a monarchia védő képességének fejlesztése érdekében alávetni.

Vasárnap szeptember 16-án kora reggel 5 óra 40 perckor érkezik meg Bécstől Budapestre; 8 órakor misét hallgat a budai várkaplánban, délelben fogadja a delegáltakat s másnap hajnalban már ismét utazik Nagy-Márostra, hogy ott a dunai hídász-gyakorlatok megszemlélésé után vármegyénkbe folytassa útját, négy órai kocsitúrt tévén meg a déli órákban; míg Arnulf bajor kir. herceg, Ferencz Salvátor főherceg Ő fenségei s a katonai attachék Nagymarosról Albrecht főherceg ezelen-kocsijában az ott várakozó külön vonattal rasuton fogják folytatni útjukat Balassagyarmatra, borá csaknem egy időben fognak megérkezni királyunkkal.

Lapunk utolsó számában közöltük már, mily ünnepélyes módon fogadja vármegyénk Ő felségét, kinek kíséretében lesznek gróf Paar lovassági tábornok és Bolfras altábornagy, Ő felsége főhadsegédei; Pollack őrnagy sárnysegéd, Vivenot százados küldöncztiszt; Klauzy udvari úti marsal, Stöger udv. utazási pénztárnok.

Továbbá a legmagasb kíséret tagjai: herceg Lichtenstein vezérőrnagy, Ő Felsége főlovármestere, gróf Wolkenstein főkönyhämester; Lónyay alvezérs sárnysegéd, gróf Saint-Quentin, hadsegéd; Sprecher alvezéres és Magyar őrnagy, Ő Felsége katonai-irodájaja tagjai: Görgey ezredes a testőr lovas század parancsnoka; dr. Keral főorvos; Könyg kormánytanácsos és Marosú udv. titkár Ő Felsége kabinetirodájából; Chalaupka és Mecséry titkárok a katonai irodából s Hecpólni kiadó. Löbenstein, Linger és Kállay kormánytanácsosok, illetve segéde, Stöger udv. pénztáros, Branko főszállásmester, Krausz udv. főúr, Sulzbeck, Mertz számvizsgálók, báró Brup és br. Lédorier századosok.

Arnulf bajor kir. herceggel jön udvarmestere báró Gumpendorf; továbbá gróf Arzeni Gedeon Egmont tábornok. Ő Fensége mellé szolgálatértelre be van osztva br. Horn ezredes.

A külföldi katonai attachék: az amerikai Egyesült Államoké Dorst százados, Sveicz részéről Immerhausen, a német birodalom képviselője Deines ezredes, Olaszországé Pollio lovag, Angolországé Douglas Doison, Franciaországé báró Berckheim, Oroszországé Woronin, Romániáé Ghyka herceg, Svéd- és Norvégországé gróf Orensterna, Spanyolországé Espinosa de los Monteros, Törökországé Sabry bey.

II. A vezérkar.

Nagyszabású, a honvédelem szempontjából igen komoly feladat az, melyet e hó közepén a közös hadsereg tekintélyes része: a budapesti és kassai hadtestek — kiegészítve honvédségünk két kerületi csapatával és mellékcsapatokkal a Sajó, az Ipoly és a Duna között végrehajtani hivatalra lesz. A hadvezetőség a terep kör-pontján Balassa-Gyarmaton üti fel, hogy magyarul szóljunk, s tártár: e lapok olvasóira nézve tehát érdekes a vezérkar több egyenét, legalább névleg előre megismermi. Feje a vezérkarnak Albrecht főherceg; mint tudjuk Ő Fensége a honvédelmi tanácsban kívánata elszárállásolást; ugyanott lesz báró Piret Jenő lovassági tábornok; báró Beck Frigyes tábornagy, Schönaich Ferencz vezérőrnagy; Somogyi Ödön (honvédhírszár) és Koller Victor őrnagy, mint sárnysegédek; Potiorek Oskár és Auspitz Lipót ezredesek; herceg Lobkovitz Ferdinánd dragonyos ezredbeli kapitány; Albrecht Salvator főb, Schwarzenberg János és Pálffy Miklós hercegek, huszár főhadnagyk. Meghívott tábornokok: Frigyes főherceg, gróf Grünne Fülöp. Döntő bírák: Jelenitsik Vincze, Fiedler Ferd., Lukinacz Ede, Catinelli Maximilian, Pokorny Herman, báró Gágern Ottó altábornagyk; Guttenberg Emil, Plentzner Gusztáv, Pokorny Viktor, Bernolák Károly, Klobucsar Vilmos, Kots Venczel, Du Fresno Lipót, Siebert József, Latscher Gyula és Spiegelfeld József; az utóbb nevezett főbiztsek a honv. laktanyához közelebb magánlakokban nyertek elhelyezést. De még számos főbizt képezi kiegészítő részt a vezérkar és a döntőbíráknak; a tisztek közül néhányan velőpeden fognak szolgálatot tenni. Hírlapi tudósítókul pedig Lukes János és Futtaki Gyula vannak megnevezve a vezérkari listában.

Hírek és különfélek.

Kérelem lapunk olvasóihoz.

Vármegyénk intelligenciáját kétszeresen érdekelheti most, hogy a királylátogatás alkalmából hiteles értesülések nyerjen; ezeket lapunkból meritheti legbiztosabban, mert a szerkesztőség nem kimél semmi fáradságot, hogy az olvasóközönség hírvonatkozó igényeit kielégítse.

Viszont joggal várhatjuk az olvasóközönség-től a lap anyagi támogatását.

Szeptember 1-től tehát az év végéig terjedőleg 2 frtjával rendkívüli előfizetést nyitunk, s a vármegye minden nagyobb községében előfizelőgyűjtöket is megbízunk. — Egyébként a megrendelés a kiadóhivatalhoz intézendő, postautalvány útján bárholonnan eszközölhető.

Gróf Zichy Ferencz senior kir. tárnokmester úr mult szerdán szeptember 5-én távozott Zsélyből Budapestre; ő nagyméltósága egy hét múlva ismét körünkben lesz.

Személyi hírek. Gr. Degenfeld Lajos főispánunk, ömeltósága csak e hó 5-én d. u. 3 órakor távozott el B-Gyarmatról. A közigazgatási bizottsági tagok közül a szept. 3-iki közigazgatási bizottsági ülésen jelen voltak: Balás Antal, gr. Berchtold Arthur, Mecséry Ödön, Posztóczy Iván, Sréter Alfréd, Szakall Antal és Szontagh Pál urak. Körünkben volt Török Zoltán is, Losoncz város polgármestere. — Köhl Medárd, a herceggprimás titkára, szept. 3-án B-Gyarmaton időzött a herceggprimás és a püspökök elszállásolása ügyében.

Balassagyarmat története. A küszöbön álló királylátogatás folytán kétszeresen becsesé válik Nagy Ivánnak vármegyénk székvárosáról még 1858-dik évben megírt, Toldy Ferencz által Új Magyar Múzeumban kiadott s most a rendező bizottság felkérésére — rövidített alakban közrehozott története, mely becses műből lapunk bő kivonattal fog szolgálni olvasóinknak.

Rudnay Béla Honvármegye új főispánjáról cudósunképen, a forrás megjelölésével átréttünk az „Esztergomi Közlöny”-ből egy furcsa cikkeseket, melyet a mult számban tettünk közöi inkább mulattatól, mert hiszen hogy és mit ír valamelyik lap valakiről, arról nem lehet tenni. Annyi bizonyos, hogy amit az „Esztergomi Közlöny”-Rudnayról írt, az mind érdekes volt. Hogy azonban csakis érdekes volt és nem való, arról most van alkalmunk meggyőződni, midőn Honvármegye derek alispánja Lestárszky Sándor kir. tanácsos ur czafozlott küldött be ugyancsak az „Esztergomi Közlöny”-be. Igaz, hogy műlünkben lett volna arra a furcsa cikkre mindjárt az átrételek megjegyzéseinket megtenni, de nem tettük azt azért, mert az afféle cínusomok komoly számba nem mennek s az új főispán hivatali tapintatosságáról és érzékről jobban vagunk értesülve és meggyőződve, mintsem hogy oly cikkek szemben komoly védelmi akciót fejtsenek volna ki Rudnay főispán úr ömeltósága mellett, kötelességünknek tartjuk azonban az alispán úr czafozlott szószerint átrénni az E. K.-ból. Szól pedig ez ekképen: „Az „Esztergomi Közlöny” tek szerkesztőjének: — Az „E. K.”, a mely Esztergomvármegye hivatalos lapja címét is viseli, Rudnay főispán és a hontiak felől oly irányzatot és valótlán közlést bocsájtott ki augusztus 26-áról kelt 35-ik számában, a mely közleményre a jóhiszemű közönség iránti köteles figyelemből válaszolni kell. Hogy mennyire „kvadrál” az új főispán a hontiaknak, annak megítélésére az „Esztergomi Közlöny” legkeresőbb illetékes annál fogva, mert a honti viszonyokról — előtűnt eléggé őszerekes okokból, rendszeresen felrített képet nyújt a közönség elé. Az a közlés, mintha Rudnay főispán ő melltósága előzetes jelzés nélkül hivatalos vizsgálatot tartott volna, nemcsak valótlán, de szembe-ötöl képtelen birtaragás. Mert mindenki tudja azt, hogy a főispán addig, míg beigtatva nincsen, hivatal-vizsgálattal nem foglalkozik. Ami azt illeti, hogy a főispán ő melltósága csak az alispánnal és főjegyzővel fogott volna kezét, ez a hír is valótlán. Sajnátságes, hogy Esztergomvármegye hivatalos lapjának szerkesztőségében nincs meg a kellő érzék annak megítélésére, miként egy főispán műveltségének megszabásához ily mértékkel alkalmazni nem szabad. Az a híre az „Esztergomi Közlöny”-nek, hogy főispánunk Selmeczbányára helyezte volna állandó székhelyét, épp úgy nem való, mint a többi. Kérem a T. szerkesztő urat; sziveskedjék ezen közlésemnek becses lapjában helyt adni. Fogadja tisztelettel nyilvánítását. Ipolyádon, 1894. évi augusztus hó 30-án. Lestárszky Sándor kir. tanácsos, Honvármegye alispánja.”

Eljegyzés. Dr. Weisz Sándor vadkerti kórosvos eljegyezte Prager Stern Irén kisasszonyt Budapestről.

Hymen. Küllő György b-gyarmati állami adó-végrehajtó szept. hó 2-án tartá esküvőjét Tajthy Mariška kisasszonnyal, özv. Tajthy Imréné háztulajdonosné kedves leányával. — Weisz Anna kisasszonynak, Weisz Dávid b-gyarmati gabonakereskedő bájos és nagyműveltségű leányának esküvője dr. Steinfeld Frigyes miskolci ügy-

védél, e hó 11-én d. u. 2 órakor tartatik meg a szülői házában. — Haizs Lajos udvardi birtokos esküvője Leichter Páni kisasszonnyal, Leichter Samu b-gyarmati lakos szép leányával szept. hó 12-én fog végbemenni a b-gyarmati, iir. imaházban.

Halálozás. Cservényák György b-gyarmati gyógy-szereszt és hön szeretett nejét szül. Berko, Eszter ur-hölgyet mely és fájdalmas csapás érte ázzalt, hogy egyetlen gyermekök: a kis Helenke szept. 7-én itt hagyva gyermekjüket, az angyalok seregébe szállt fel. A szülők nehez bánatait enyhítse a közreszvért!

Szabad a vásár. Holnapról kezdve az egész heten szabad lesz a vásár B-Gyarmaton, az Óváros-teren; ezáltal a sokadalomnak hogy a királylátogatás alkalmából városunkba érkező nagyszámú vendégek élelmi szerekkel is könnyen elláthatók legyenek.

Tribünögyekre előjegyzéseket elfogad a polgári iskolában Haintner Otto vmegyei pénztárnok úr, s a városkázán Kedves Lajos t. helytanácsos.

Kordon-próba. Újból figyelemztetjük a sorfal-tartó polgári őrséget, a holnap d. u. 2 órakor megtartandó próba sorfallátásra. Indulás a polgári iskola kerti udvaráról.

Lőtenyésztési jutalomdíj-szerzők. A gazdaközönség figyelembe hoztuk, hogy a lőtenyésztési jutalmak gr. Degenfeld Lajos elnöklete alatt a vármegyében és pedig B-Gyarmaton okt. 2-án, Szirákon okt. 4-én és Losonczon okt. 6-án fognak kiosztatni; minden helyen 100—100 ft. A jutalmazott csikók a jövő évben is bemutatandók lesznek, s az ezredévi 1896-dik évben megtartandó országos kiállításra a vármegyei gazdasági egyesület költségén Bpestre fognak szállíttatni.

A nógádi árpa különös kitüntetésben részesült a Bpestben megtartott termelési kiállításán, úgy hogy a nógádi árpat, mint elsőrendű, a berlini kiállításra is elküldik. Az így kiállított közöl érmetek kaptak: br. Buttler Ervin, aki egyszermind abban a megüsteltetésben is részesült, hogy jury-naknak berlaasztották. Kiváló ér-mekkel lettek kitüntetve Iránka Ödönne szül. Szontagh Blanka úrhölgy, dolányi elsőrendű árpájárt, továbbá: gr Zichy Rezső mohorai uradalma, Sztranyavszky Géza, dr. Rosenbach Emil és még többen. A nógádi kitűnt árpa, mely a Hanna árpat minden tekintetben felállaladja indokoltá tenné, hogy a malátagyár megszakiott fonala újból feltevesse.

Díszmájár és a hadgyakorlat. Volt alkalmunk e lapokban id. Klein Adolf helybeli kereskedő-iparosnak ugynevezett bobonier és virágok-származmányairól említett tenni, mely gyártmányok islése volt azokat máris „kivitelképesse” tette, s mert Klein az úri házában igen kedvelt, e cikkek készítésére hajlandósan nyilatkozott szegény leányokat ingyen tanítani, alispánunk őt kormányegyre ajánlotta. Klein Adolf most — mint hirdetésünköl olvashat, gyártmányai számára Berczel Lipót házában adat-e nyitott a hadgyakorlatokra való kedves emlékü: Ősi hadgyakorlatok B-Gyarmat felirattal is készített igen csinos boboniereket. Szeretjük az ily haladásra való ipari figyelemet.

A királylátogatás alkalmából városunk környékének néme is mindenáron arra törekvésnek, hogy egy a helybeli, mint a különböző vidékekről ide ömölő mindkét szemből közönség igényei az egyes alkalmi cikkek bevásárlását illetőleg kellően kielégítésesnek E tekintetben egváros Frischer Ignác, előzőösen ismert divatár-kereskedő mal hirdetésére utalunk és hívjuk fel olvasóink becses figyelmét.

Brédy Sándor kitűnt regényírónak komoly kritikai mel-lalval foglalkozik a „Kallid”-e, e heti száma, melynek vezér-cikke egy külföldi nagy regényről. Ezen leendőletes ászmertetés, areszk-pel. A ki a heni és külföldi irodalommal alaposan meg-akar ismerkedni, az olvasás el e gyönyörű héttal minden esküvé, olvasás el Zola „Lourdes”-ot, olvasás el Marcel Proust Filozó-fek ezim szenzációs regényeinek kritikáját. — A lap negyven-kezt 3 frt 60 kr. Kiadóhivatal Nádor-utca 15. Egy év alatt valódságes albumot kap az olvasó, a külföldi írók irodalmi albumát. Tessek kémi ingyen mutatványzást, melyvel készségged szolgál a kiadóhivatal. A leg kéls: kiállításának díszesegédről az Athenaeum kereseleklik.

A közönség köréből.

B-Gyarmat, 1894. szept. 7.

A b-gyarmati pék-mester urak közös értekezleten abban állapodtak meg, hogy ezentől 6 drb. süteményt azaz személyt, vagy szarvast adnak 10 krért, holott eddig 8 drbot adtak. Nem tartom ezt helyesnek, hogy a tekintetes városi hatóság ebbe bele nem szól, hogy mikor a buza és rozs ára napról-napra hargadik, a pék urak a helyzett, hogy többet adnának, megfordítva esetezenek. Volt alkalmunk meggyőződni arról, hogy a fővárosban jelenleg is 3 drbot adnak 10 krért és mi fiam az a postá sütemény a helybeliöké képest, mégis jóval látsz a pék urak a saját szűkebb a sütemény ártá filoméni, külső-nösen most, amikor városunkat anyai idegen fogja látogatni, nem volna szabad a hatóságnak azt tétlenül nézni, megeléged-betnek a pék urak majd az órási forgalommal.

Egy helybeli polgár.

Felől szerkesztő: Horváth Danó.

Főmunkatárs: Reményi Károly.

HUMMER MIHÁLY KOSSUTH-TÉR.



Ajánlja diszn és nagy választékban berenderetti

☉ fűszer, fűszek, tea, rum- és borkereskedés. ☉

Ugymint: csukor, kávé, rizs, hengeralmi liszt, tea, rum, arae, déli gyümölcs és deszes, a hástartáshoz szükséges árúkat. Továbbá: kitűnt szalámi, különféle sajtok, nizzai kitűnt aizi saláta-olaj, asztali, persenye, aszú és spanyol gyógyborok, pezsgők, cognacok, likörök stb. gyártmányához tartozó cikkeit leg-jutányosabb napi árakon gyors és pontos kiszálgat mellett.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. Kelt B-Gyarmaton, 1894. szeptember hóban.

Királó tisztelettel: HUMMER MIHÁLY.

Egy jobából való há tanácsai felvételük.

Nyomatott az. Kék Lászlónak! Holass (Nyomatott)